

IV.
Stück

IV.
Gazeta

Neu - Ostpreussisches
INTELLIGENZ - BLATT
zur nützlichen Bequemlichkeit des Publici.

Bialystok, Montag, den 14ten Januar 1799.

GAZETA UWIA DAMIA I A C A

Prufs Nowowschodnich

Dla pożyteczney Wygody Publiczności.

w Białymstoku, Poniedziałek, dnia 14. Stycznia 1799.

Bekanntmachung

die Erhöhung des Extra - Post, Courier- und Estaffetten - Geldes betreffend.

Da Sr. Königl. Majestät mittelst allerhöchster Cabinets - Ordre vom 1sten d. M. allergnädigst zu verordnen geruhet haben, daß in Rücksicht der, wegen nicht vorzüglich ausgefallener vorjähriger Erndte, gestiegenen Getreide- und RaCHFutter - Preise, das Extra - Postgeld ad 8 gr. pro Pferd und Meile, auf zehn Groschen, desgleichen die Reitgebühren bey den Privat - Estafetten und Couriers ad 12 gr. pro Pferd und Meile auf vierzehn Groschen von jetzt an bis zur künftigen Erndte in Allerhöchst Dero sämtlichen Landen erhöht werden sollen,

Uwiedomienie

Podwyższenia Oplaty od Extraordynaryi-nych Poczt Kuriera i Sztafet tyczące się.

Nayiasnieyszy Krol Jmci. Gdy Nay- wyższym Jego Rozkazem Gabineto- wym, d. d. 1go tegoż Miesiaca wydanym, naylaskawiey ustanowić raczył, iż, mając wzgląd na przeszloroczny nie koniecznie obfity Urodzay, przez co Zboże, siano i słoma wienie podwyższono, Oplata od Poczt extraordynaryi-nych dotąd po 8 dobrych Groszy od Konia i Mili, na Groszy dobrych 10, tudziez od Szafett przy- watnych i Kuryera dotąd po 12 grosz. dobr. od Konia i Mili, na Groszy dobrych 14 aż do przyszłego zniwa, we wszystkich JKMSć

so wird solches dem Publico hierdurch bekannt gemacht.

Berlin, den 2ten Januar 1799.

**Königl. Preussisch General-Post-
Amt.
v. Werder.**

Publicandum.

(Beschluss.)

Wenn nunmehr aber auch die Kreis-Gerichte in dem Bialystokischen Regierungs-Departement eingerichtet sind, so werden Kraft jenes Patents alle diejenigen, welche an bürgerliche und bauerliche Grundstücke jener Qualität Eigenthums-Successions-Hypotheken- und andere Real-Rechte haben, aufgefordert, davon baldmöglichst, spätestens aber bis zum letzten December 1799. als soweit der Termin verlängert worden, bey den Kreis-Gerichten, in deren Kreise die Grundstücke liegen, Anzeige zu machen.

Die Anzeige kann persönlich oder durch Bevollmächtigte, oder auch schriftlich geschehen, und jedes Kreis-Gericht wird den, welcher sich bey ihm meldet, umständlich bescheiden, belehren und zurecht weisen.

Besonders müssen diejenigen, welche mit ihren Grundstücken Veränderungen vornehmen, solche veräußern, vertauschen oder Gelder darauf versichern wollen, sich bey Strafe der Ungültigkeit der Handlung bey dem kompetenten Kreis-Gericht melden, ihr Eigenthum oder Besitz-Titel nachweisen, das Hypotheken-Wesen reguliren, und den Kontrakt gerichtlich verschreiben lassen.

Państwa Prowincyach podwyższoną być ma, zaczyn takowe Postanowienie Publiczności ninieyszym do Wiadomości podaie się.

Dań w Berlinie, dnia 2. Stycznia 1799.

**JKMści Pruski Generalny Pocz-
Amt.
de Werder.**

Obwieszczenie.

(Koniec.)

Gdy tedy Sądy Cyrkułowe w Dystrykcie do Regencyi Białostokiey należącym, już są ustanowione, zatym mocą wyż rzezonego Patentu, wszyscy, którzy do Mieyskich i Chlopskich Maiątkow, ktore Prawem dziedzicznym są posiadane, Pretensye Successyine, Hypoteczne, albo inne do Gruntow stosujące się, czyli realne mają, ninieyszym wzywają się Obwieszczeniem; aby o tych iak nayrychley, naypoźniej zaś do ostatniego dnia Grudnia 1799. Roku (ponieważ aż poty Termin jest przedłużony) w Sądzie Cyrkułowym, w którym Grunta są położone, doniesienie swoje czynili.

Takowe doniesienie może być osobiście, albo też y listownie uczynione, a każdy sąd Cyrkułowy, każdemu, który się w tey mierze do niego uda, dostateczną da Informacyączy Naukę, iak postąpić powinien.

Naybardziej zaś powinni ci, którzy Gruntow swoich odmianę czynić zamyslaia, to jest przedać lub zamienić, albo Summy na nich lokować y zabezpieczyć chcą, w Sądzie przyzwoitym Cyrkułowym, pod Karą nieważności, zameldować się, Prawo własności czyli Titulum Possessionis okazać, Dzieło Hypoteczne uregulować, i Kontrakt sądownie zawrzec i zapisać.

Wer sich bis zum letzten December 1799. gar nicht meldet, verliert zwar nicht sein ganzes Recht, muß sich aber gefallen lassen, was späterhin bey den Hypotheken-Büchern von den Richtern, welchen die Existenz seines Anspruchs unbekannt geblieben ist, verhandelt und verfügt wird.

Dies wird also zur allgemeinen Nachricht für einen jeden, der bey dieser Angelegenheit ein Interesse haben könnte, hierdurch bekannt gemacht. Bialystok, den 9ten October 1798.

Königlich Neu-Ostpreussische Regierung.

Avertissement.

Bialystok. Da das Retablissement mehrerer Städte der Provinz Neu-Ostpreussen auch die Garnison-Einrichtungen in selbigen die Ansetzung der am wenigsten entbehrlichen, hier aber noch gänzlich fehlenden Professionisten, als Maurer, Zimmerleute, Tischler, Schlösser, Schmiede, Sattler, Riemer, Gerber und andere, deren Gewerke nicht etwa die mehr luxuriösen Bedürfnisse befasset, nothwendig machen, diese Handwerker durch verschiedene Unterstützungen zur Niederlassung zu ermuntern, und wird daher folgendes hierdurch festgesetzt.

Zuförderst können nur diejenige Maurer, Zimmerleute, Tischler, Schlösser an den nachfolgenden Beneficien Antheil nehmen, welche sich bis zu Michaelis des Jahrs 1797. in der hiesigen Provinz niederlassen, gültige obrigkeitliche Zeugnisse ihres untadelhaften Lebens-Wandels und Wohlverhaltens vom Orte ihres letzten Aufenthalts bey-

Kto sie do ostatniego Dnia Grudnia 1799. Roku, wcale nie odezwie, nie traci w prawdzie Prawa swego, lecz powinien na tym zaprzestać, co poźniej Sędzia, ktoremu Existencya Pretensyi iego nie była wiąsoma, w Xiegach Hypotecznych urządzi i postanowi.

A zatym co do publiczney dla każdego w tey Okoliczności Interes mającego, ninieyszym Obwieszczeniem podaie się wiadomości. Dań w Białymstoku dnia 19go Pazdziernika 1798 Roku.

Nayiaśnieyszego Król Jmci Pruss Nowowschodnich Regencya.

Uwiedomienie.

w Białymstoku. Gdy Przyprowadzenie do dobrego Stanu wielu miast, Prowincyi Nowowschodnych Pruss oraz Urządzenie wnich Garnizonow, Osadzenie naypotrzebnieyszych, tu zaś jeszcze wcale brakujących Professionistow, jako to Mularzow, Cieszlów, Stolarzow, Slosarzow Kowalow, Siodlarzow, Rymarzow, Garbarzow y innych takich ktorych Rzemisło zbytecznych niewyciąga potrzeb Koniecznym czynią, tych to Rzemieslnikow przez rozmaite wsparcia zachęcac do Siedlenia się, a zatym postanawia się ninieyszym tym następujące.

Nayprzod, iż tylko Mularze, Ciesze, Stolarze, Słosarze, mogą się zasadzać na następujących Beneficyach, ktorzy się do S. Michała Roku 1797. wtuteyszey siedlą Prowincyi ktorzy wiary godno Zaswiadczenia od Zwierzchności na swoy nienaganny Zycia Proceder y sprawowanie się swoje, zmieysca ostatniego swego Przebywania złożyć

heybringen, und ihre Niederlassung, selbst, wenn sie nicht zum eigenen Anbau schreiten, in einer mit Garnison belegten Stadt bewürken. Sie können sodann ohne Unterschied, ob sie Ein- oder Ausländer sind, auf folgende Beneficien Rechnung machen:

1. Freyes Bürger- und Meister-Recht; diejenigen Maurer und Zimmerleute jedoch welche als Gesellen einwandern, können nicht ohne vorgängige Prüfung ihrer erlangten Kenntnisse zugelassen werden, und im Fall sie in dieser Prüfung nicht bestehen, müssen sie sich gefallen lassen, so lange als Gesellen bey anderen Meistern zu arbeiten, bis sie die gehörige Wissenschaft in ihrer Profession erlangt haben. Dasjenige, was bey Erlangung des Meisterrechts nach der etwa hin und wieder bestehenden Observanz zu den Gewerks-Laden- oder Kämmerer-Cassen zu entrichten, seyn dürfte, und nach vorgängiger Prüfung und etwaniger Ermäßigung fürs erste aus Königlichen Cassen bezahlt.

2. die dreyjährige Bonification der Consumptions-Accise.

Für den Mann jährlich	3 Rthlr.
Für die Frau	2 Rthlr.
Für ein Kind über 12 Jahr	1 Rthlr.
unter 12 Jahr	12 ggr.

welche am Ende jeden Jahres für die gesammte Familie mit einemmale ausgezahlt wird.

3. Die dreyjährige Befreyung vom Servisschoßs - Nachtwacht - Geld, Beyträgen zur Unterhaltung der Feuergeräthschaften, und andern bürgerlichen außerordent-

zögen, y samo dla siebie Siedlisko, jeżeli inż do własnego Zabudowania się nieuczynią Krokow, w Miescie tym wktorym się znayduie Garnizon, ufunduią. Oni na ow Czas bez rozniety czy krajowi czy Cudzoziemcy spuścić się mogą bezspiecznie na niżej wyrażone Beneficya

1) Wolne Mieszczańskie y Maystrowskie Prawo; Ci Mularze y Cieszele jednak kt rzy tak jak Gizellowie w wendruia, niemoga bez poprzedzaiącego Doswiadczenia ich nabytey Znajomości, byd przypuszczonemi, y gdy wtakowym siebie Doswiadczeniu nieutrzymaliby się, tedy się im to podobac musi, że tak długo jako Gizellowie przy innym Maystrze sobie będą, aż do poki się należycie w Znajomości swojej Professyi, niewydoskonala. To coby za Dostapieniem Maystratowskiego Prawa, podług tn y owdzie zachowuiącey się Obserwancyi do Cechowych Lad, czyli Kamlaryinych Kafs, do oplacenia naprzykład byd mogło, będzie to po poprzedzaiącym Doswiadczeniu, y niejakiu rzeczy Zważeniu, po pierwsze z Kassy JKMsći zaplacyonim.

2) Trzyletnią Nadgrode Konsumpcyiney Akcyzy

za Męża rocznie	Talarow 3.
za Zonę ditto	Talarow 2.
za Dziecie nad 12 Lat	Talarow 1.
pod 12 Lat srebr. Groszy 12.	

ktora to nadgroda na Koncu każdego Roku za całą Familią razem wypłacona będzie.

3) Trzyletnie Uwolnienie od Serwisowey Składki Nocnowartowych Pieniedzy, Przykladek do utrzymania Ogniwych narzędziow, y innych mieszczańskich nadzw-

ordentlichen und persöulichen Lasten, als Wachen und dergleichen.

4. Die Accise- und Zoll-Freyheit auf ihren mitzubringenden, zum Eingange nicht etwa allgemein verbothenen Effecten. Der Betrag derselben ist nachzuweisen, und werden sodann die erforderliche Pälse bewürkt werden.

5. Die Meilen-Gelder, auf jede zur Familie gehörende Person, und die mit ins Land zu bringenden Gesellen und Lehrburschen a 2 ggr. pro Kopf und Meile vom Orte des letzten Aufenthalts des Einwandernden ab, bis zu dem seiner Niederlassung in der Provinz gerechnet.

6. Die Theilnehmung an den für städtische Neubauten auf wüsten oder andern Stellen annoch festzusetzenden Bauhülfs - Geldern, wobey aber das Etablissement der baulustigen Professionisten fürs erste auf die mit Garnison belegten Städte eingeschränkt werden wird.

Zu denjenigen Beneficien, welche der Ausländer allein, oder doch mit einigem Vorzuge vor den Einländern zu statten kommen sollen, gehören:

1. Die den Ausländern allein competirende Enrollements - Freyheit für sich, und ihre mit ins Land kommenden Söhne, imgleichen für die mit einwandernden ausländischen Gesellen und Lehrburschen, und die etwa mit ins Land kommende Söhne der Gesellen, und

nadzwyczajnych y osobistych Ciężarów, jako to wart y tym podobnych.

4) Akcyzową y Celną Libertacyą na ich z sobą prowadzić się mające, do wpuszczania naprzykład Powszechnie nie zakazane Ruchomości. Wielość onych wyrazic potrzeba, a Paszporta na owczas potrzebne wygotowane będą.

5) Pieniądze od mil, na każdą do Familii należącą Osobę, oraz razem w Kray sprowadzić mających Gizellow y Uczniow po dwa Srebrne grosze od Głowy, y mili, z miejsca ostatecznego Przebywania wchodzącego, az do tego gdzie Osiada w Prowincyi, rachuiąc.

6) Na Uczesnictwie do Pieniędzy dla miejskich nowych Budowisk na pustych y innych miejscach, w pomoc wyznaczyc się ieszcze mających. Jednak Zabudowanie tych Professionistow, ktorzy budować się mają Ochotę nayprzod stosownie do miast Garnizonami opatrzonych okryslone będzie.

Do tych Dobrodzieystw, które samym tylko Cudzoziemcom, albo też dla niejakięgo Pierszęstwa przynaymniey, przed krajowemi w Korzyść dostać się mają, należą.

1) Należąca samym tylko Cudzoziemcom Libertacya od Wpisu do Żołnierzy dla samych tak jak y dla Synow ich oraz razem przychodzących cudzoziemskich Gizellow y Uczniow, tudzież Synow Gizelowskich razem w Kray wprowadzić się mogących, y

2. die aus Königl. Cassen zu verabreichen-
de baare Unterstützung zum Anfange
des Gewerbes, Einrichtung der Werk-
stellen p. p. welche

für einen ausländischen
Maurer-Meister auf 100 Rthlr.

für einen ausländischen
Zimmer-Meister auf 100 Rthlr.

für einen einländischen
Maurer-Meister auf 60 Rthlr.

für einen einländischen
Zimmer-Meister auf 60 Rthlr.

für einen ausländischen
Tischler auf - 60 Rthlr.

für einen ausländischen
Schlösser auf - 60 Rthlr.

für einen einländischen
Tischler auf - 40 Rthlr.

für einen einländischen
Schlösser auf - 40 Rthlr.

dergestalt festgesetzt wird, daß die
Hälfte dieser Summe dem Einwandern-
den bey der Ankunft am Orte seiner
Bestimmung ausgezahlt, die andere
Hälfte dagegen nicht eher verabreicht
werden soll, als bis derselbe durch An-
schaffung der nöthigen Materialien des
Handwerkszeuges und sonst zureichen-
de Anstalten zum soliden Betrieb sei-
nes Gewerbes getroffen haben wird.

An allen diesen Unterstützungen sollen
auch die ausländischen Schmiede, Sattler,
Rierner, Gerber und dergleichen mehrere
Handwerker Antheil nehmen, nur mit dem
Unterschiede, daß solchen Professionisten
bey ihrem Etablissement als Meister blos die
kleinere Summe der Unterstützungs-Gelder
mit 60 Rthler verabreicht wird. Ob und
zu welcher Art auch die Einländer darauf

An-

2) Wsparcie z Kassy JK Mśc wgotowym
groszu y ma rozpoczęcie Rzemiosła y
Oporządzenie Warstatow etc. ktore

dla Cudzoziemskiego Mularza May-
stra - - - Talarow 100.

dla Cudziemskiego Cieszli
Maystra - - Talarow 100.

dla tuteyszego Rodaka
mularskiego Maystra Talar. 60.

dla tuteyszego Rodaka
Ciezielskiego Maystra Talar. 60.

dla Cudzoziemskiego
Stolarza - - Talar. 60.

dla Cudzoziemskiego
Slosarza - - Talar. 60.

dla tuteyszego Rodaka
Stolarza - - Talar. 40.

dla tuteyszego Rodaka
Slosarza - - Talar. 40.

w Tym Sposobie wyznaczone będzie,
że połowa tey Summy wchodzące-
mu do Kraiu, na ten czas, gdy na
przeznaczonym sobie miejscu stanie,
wyplacona zostanie druga zaś połowa
niewprzod oddana ma bydz ma, aż poki
tenże przez Zakupienie Materyałow
potrzebnych Naczyn Rzemieslnicznych,
y innych, do trwałego prowadzenia
swego Rzemiosła dostatecznego nieza-
funduje Porządku.

Tych wszystkich Wsparciow bydz
mogą takoz y cudziemcy Kowale, Siodlarze,
Rymarze Garbarze y inni tym podobni
Rzemieslnicy Uczestnikami, ztą tylko rozni-
cą że takowym Professionistom przy ich
Osiadywaniu jako Mayster szczegulnie
mnieysza Summa zapomoznych Pieniędzy
Sześciódzieziąt Talarami wyplacona będzie.
Czy y w jakim Sposobie takoz y tutaysi
rodo-

Anspruch machen können, wird in der Folge in jedem vorkommenden Falle näher bestimmt werden.

Diejenigen also welche Lust bezeigen, sich unter vorgenannten Bedingungen in der hiesigen Provinz niederzulassen, können sich entweder an die unterzeichnete Krieger- und Domainen-Kammer-Commission und deren Deputation in Plock an der Weichsel, oder an die Kreis Directoria in Wirballen, Bialystok, Pultusk und Lomza wenden, und können sich versichert halten; das ihnen, Falls sie sonst qualificirt befunden werden, alle mögliche Unterstützung nach Maafsgabe obiger Festsetzungen angedeihen soll.

Signatum den 18ten Aprill 1796.
Königl. Neu-Ostpreussische Krieger- und Domainen-Kammer-Commission.

Avertissement.

Frische Kastanien sind zu bekommen bey Rompelly et Niessel in Bialystok auf dem Ringe Nro. woselbst auch ein wohlconditionirter Reisewagen und 2 Pferde zu verkaufen oder auch zu vermiethen stehen.

Die aus dem Glücks-Rade der Königlichen Preussischen Zahlen-Lotterie zu Warschau, bey der 85sten Ziehung Montag den 7ten Januar 1799 herausgezogene Nummern sind:

71. 35. 84. 28. 40.

Die 86ste Ziehung ist auf Donnerstag den 17ten Januar a. c. bestimmt.

rodowiec Ziomkowie o takowe Wsparcie upominac się mogą będzie w przyszłym Czasie w każdym wydarzającym się Przypadku postanowiono.

Ci tedy ktorzy Ochotę mają pod Kondycjami wprzod wyrażonemi wtuteyszey osiadać Prowincyi, mogą się do niczey podpisaney Wojenno-Ekonomiczney Kameralney kommissyi y iey Deputacyi w Plocku nad Wisłą będącey, albo do Dystryktowych Dyrekcyow w Wierzbołowie, Białymstoku, Pultusku, y Lomzie znajdujących się udać, y mogą się wtym upewnić ze im, kiedy tylko zdatnemi znalezieni będą, wszystkie jakie tylko czynić się dadzą, podług powyższego postanowienia doydą Zapomogi. Dań dnia 18. April 1796.

JKMści Nowowschodnich Prufs
Wojenno Ekonomiczna Kammery
Kommissya.

Uwiedomienie.

Swieze Kastany dostac można w Handlu Rompelly et Niessel w Białymstoku w Rynku sub Nro. 72. u tychże Kupić lub najać można Bryczkę dobrze opatrzoną z Parą Konmi.

Lotteryi Krolewsko-Pruskiej Warszawskiej Nummera wyciągnięte w Poniedziałek dnia 7. Stycznia Roku 1799. iako 85go Ciągnięcia są następujące:

71. 35. 84. 28. 40.

Ciągnięcie 86. przypada w Czwartek dnia 17. Stycznia a. c.

Anzeige der Getreide- und Woll-Preise vom Monat Decemb. v. J.
im Bialystoker Kammer-Departement.

Der Berliner Scheffel

Der Berliner Stein-
Wolle

[illegible]

Uwiedomienie o Cenie Zbożowej, i Wełn. w Miesiącu Decembra, a. pr.

Szeffel Berlinski

Kamien Berl.
Wielny

[illegible]

Namen
der Städte.

Nazwiska
Miast.

[illegible]

(Hiebey folgt eine Beylage.)